

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.II.20.017/2023/4.

A tanács tagjai: dr. Hajdu Edit a tanács elnöke
dr. Osztovits András előadó bíró
dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró
dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró
dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes (cím1)

A felperes képviselője:

dr. Szepesházi Péter ügyvéd (cím2)

Az alperes: alperes (cím3)

Az alperes képviselője:

Stefán és Pázmándi Ügyvédi Iroda (cím4 ügyintéző: dr. Stefán Tamás ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 4.Pf.20.462/2022/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Dunakeszi Járásbíróság 1.P.21.096/2021/5.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 381.000 (háromszáznyolcvanegyezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a felperes által le nem rótt 1.488.800 (egymillió-négyszáznyolcvannyolcezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az cég neve Magyarországi Fióktelepe (az alperes jogelődje) és a felperes 2009. szeptember 4-én közjegyzői okiratba foglalt svájci frank alapú kölcsönszerződést kötött.

[2] 2010. október 25-én a kölcsönszerződést az alperes jogelődje közokiratba foglalt felmondó nyilatkozatával felmondta, majd a végrehajtási záradék alapján végrehajtási eljárás indítását kezdeményezte a felperessel szemben.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[3] A felperes többször módosított keresetében a végrehajtási eljárás megszüntetését kérte a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 369. § a) pontja alapján, arra hivatkozva, hogy a perbeli kölcsönszerződés közjegyzői okiratba foglalása nem minősül közokiratnak. A kölcsönszerződés a peres felek között nem jött létre, mert az alperes jogelődjének képviseletében eljáró, a szerződést aláíró személyl nem volt munkavállaló, a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján nem rendelkezett anyagi jogi képviseleti joggal a kölcsönszerződés megkötésére. A felperes hivatkozott arra is, hogy a kölcsönszerződés felmondásakor nem volt jelentős tartozása, ezért a felmondás nem volt jogszerű.

[4] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, hogy a kölcsönszerződés érvényesen, közokirati formában létrejött. személyl az alperes jogelődjének alkalmazottja volt.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a felperesnek kellett bizonyítani, hogy a kölcsönszerződés felmondása érvénytelen volt és azt is, hogy a kölcsönszerződést nem foglalták közjegyzői okiratba. A kölcsönszerződés közokirati jellegének esetleges hiánya sem eredményezné a kölcsönszerződés érvénytelenségét figyelemmel a felperes által hivatkozott, a jelzálog-hitelintézetéről és a jelzáloglevélről szóló 1997. évi XXX. törvény 3. és 6. §-ra, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: régi Hpt.) 210. § (1)

bekezdésére. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy a felperesnek a szerződés felmondásakor jelentős, legalább 5 havi tartozása volt.

[6] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel úgy ítélte: a perbeli közjegyzői okiratot elkészítő közjegyző-helyettes az okiratban rögzítette, hogy személyl képviselőt személyesen ismeri, aki képviseleti jogosultságát az cég neve Magyarországi Fióktelepe cégkivonata felmutatásával, valamint az együttes cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselő és munkavállaló által adott és 2008. december 18-án közjegyzői okiratba foglalt, hiteles másolatban csatolt meghatalmazással igazolta. Az alperes a per során csatolta az cég neve 2021. augusztus 30-án kiállított igazolását is, amely szerint személyl főfoglalkozású munkaviszonyban állt az alperes jogelődjénél a perbeli szerződés megkötésének időpontjában. Mindezek alapján megállapítható volt az a tény, hogy személyl képviseleti joggal rendelkezett a szerződés megkötésekor annak közjegyzői okiratba foglalása során.

[7] A felmondás jogszerűsége körében előadottakra figyelemmel a másodfokú bíróság arra utalt, hogy a perbeli kölcsönszerződés alapján a kölcsön összegét az alperes 2009. szeptember 18-án a felperesnek folyósította, aki ezt követően 2009. október 16-án a törlesztést megkezdte, az egyes törlesztő részleteket 5 hónapon keresztül 2010. február 19. napjáig megfizette. 2010. március 18-tól a felperes nem tett eleget törlesztési kötelezettségének, így a 2010. október 25-én történt közjegyzői okiratba foglalt felmondásig 8 havi elmaradása volt a tisztességtelenül felszámított összeg levonása után is. A másodfokú bíróság szerint a törlesztő részletek rövid ideig történő megfizetése és az ezt meghaladó késedelem időtartama alapján a felperes nem hivatkozhat alappal arra, hogy a kölcsönszerződés felmondása az alperes jogelődjének részéről jogszerűtlen volt, az indokolatlanul elnehezítette a helyzetét.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[8] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetének helytadó, másodlagosan az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasító határozat meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 120. §-ba és 131. §-ba ütköző módon jogszabálysértő, mivel az eljáró bíróságok tévesen rögzítették, hogy a közjegyző megfelelően állapította meg a szerződés közjegyzői okiratba foglalásakor a pénzintézetet képviselő személy ügyleti képességét és jogosultságát. A szerződés és a felmondást tartalmazó közjegyzői okirat ezért nem minősül közokiratnak, a végrehajtani kért követelés érvényesen nem jött létre. Az alperes ennek hiányában a Vht. 23/C. § (1) bekezdése alapján nem indíthatott volna közvetlen végrehajtást a felperes ellen.

[9] Az alperes által becsatolt meghatalmazás nem volt megfelelő annak igazolására, hogy a szerződés aláírásakor eljáró személyl jogosult lett volna az alperes jogelődjének képviselőtére, a szerződés aláírására. Jogszabály nem jogosítja fel a fióktelepet az cég neve peres képviselőtére, így közjegyzői nemperes eljárásban történő képviselőtére sem. A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőteiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 10. § (1) bekezdése alapján a fióktelep nem folytathat a külföldi vállalkozás nevében képviseleti tevékenységet törvény eltérő rendelkezése hiányában. Az eljáró bíróságok tehát tévesen értelmezték a régi Pp. 67. § i)

pontját, mivel az Ftv. 6. § (2) bekezdése nem jogosítja fel a fióktelep alkalmazottait a külföldi székhelyű bank peres és nemperes képviselőjére, azokból a jogszabályi rendelkezésekből ennek tiltása következik.

[10] A felperes a felmondás jogszerűtlensége körében arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok nem a 4/2021. Polgári Jogegységi határozatban írtaknak megfelelően vizsgálták azt, hogy a DH2. törvény szerinti elszámolás eredményeként ténylegesen milyen összegű tartozása volt a felmondáskor a felperesnek. E körben utalt az Európai Unió Bírósága vonatkozó joggyakorlatára is, így különösen a C-415/11., C-421/14. számú ügyben írtakra, amely szerint a szerződés nem teljesítése esetén a hitelintézet által választott szankciónak arányosnak kell lennie a szerződésszegéshez mérten. Álláspontja szerint e körben figyelembe kellett volna venni azt is, hogy a Vht. 23/C. § (1) bekezdésének feltételei sem álltak fenn.

[11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint a per során megfelelően igazolta személyi munkavállalói státuszát, azt tény, hogy a szerződés aláírása körében a közjegyzői okiratba foglaláskor eljárhatott, az alperes jogelődjét képviselhette.

A Kúria döntése és jogi indokai

[12] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[13] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. A felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős határozatnak a felülvizsgálati kérelem keretei között történő felülbírálata. A régi Pp. 272. § (1) bekezdése meghatározza a felülvizsgálati kérelem benyújtásának határidejét: az tekinthető a felülvizsgálat mint rendkívüli perorvoslat alapjául szolgáló joghatályos kérelemnek, amelyet a fél a törvényes határidőn, a határozat közzétételétől számított hatvan napon belül nyújt be. A Kúria ezért mellőzte a felperesnek a felülvizsgálati tárgyaláson tett azon nyilatkozatának érdemi vizsgálatát, amelyet a határidőben előterjesztett felülvizsgálati kérelme nem tartalmazott.

[14] A Kúria a törvényi határidőn belül előterjesztett felülvizsgálati kérelemre figyelemmel először azt vizsgálta, hogy a perbeli szerződés, valamint a felmondó nyilatkozat közjegyzői okiratba foglalása során eljáró közjegyző a Kjt. 120. § (1) bekezdés a) pontja szerint vizsgálta-e az alperes jogelődjét képviselő személy meghatalmazotti jogosultságát. A Kúria megítélése szerint a Kjt. 120. §-a azokat a garanciális szabályokat tartalmazza, amelyekre figyelemmel kell a közjegyzőnek közjegyzői okiratot kiállítania. Ezek elsősorban olyan formális eljárási szabályok, amelyeknek a közjegyzőnek minden esetben eleget kell tennie. Figyelemmel ennek az eljárásnak a nemperes jellegére, a közjegyző nem vizsgálhatja a Kjt.-t meghaladó körülményeket, bizonyítást e körben nem rendelhet el, így nem jogosult a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozat létezését, érvényességét vizsgálni.

[15] A Kúria megítélése szerint a közjegyző a szerződés, valamint a felmondó nyilatkozat közokiratba foglalása során ezeknek a formai követelményeknek eleget tett, ezek vizsgálatát a közjegyzői okiratban is rögzítette. A közjegyzőnek a Kjt. 120. § (1) bekezdése alapján nem feladata a felet képviselő személy meghatalmazásának ezt meghaladó tartalmi vizsgálata, a jogerős ítélet ezért ez okból nem jogszabálysértő (Pfv.I.21.572/2019/12.).

[16] A Kúria utal arra, hogy a szerződéskötéskor hatályos Ftv. 2. § b) pontja értelmében a fióktelep nem jogi személy, de a cégnyilvántartásba bejegyzett, önállóan gazdálkodó

szervezeti egység. Az önálló gazdálkodás körében szerződéseket köthet, azokat fel is mondhatja, erről tanúsítvány kiállítását kérheti. Az alperes jogelődje e jogszabályi rendelkezés alapján jogosult volt a perbeli kölcsönszerződés megkötésére, ebből következően meghatalmazhatta munkavállalóját a szerződés aláírására.

[17] A cégek esetében az adott cégformára irányadó jogszabály rendezi a képviselet kérdését, valamint a létesítő okirat, alapító határozat vagy a céget létrehozó jogszabály is rendelkezhet arról, hogy ki jogosult a céget képviselni. A szervezeti képviselőtől meg kell különböztetni az ügyleti képviselőt, akit eseti jelleggel, meghatalmazás alapján képviselheti a céget. A szervezeti és az ügyleti képviselet lényegi különbsége, hogy a szervezeti képviselet folyamatos és jellemzően általános jellegű, addig az ügyleti képviselet csak a meghatalmazással érintett jognyilatkozat megtételére jogosít. A felperes által a perben csatolt cégkivonatból megállapítható volt, hogy az alperes jogelődje nevében a perbeli szerződéskötésre ügyleti meghatalmazást adó szervezeti képviselők együttes cégjegyzésre jogosultak voltak. Ezért a felperes felülvizsgálati kérelmének a régi Pp. 67. § i) pontjára és a Vht. 23/C. § (1) bekezdésének megsértésére vonatkozó hivatkozása nem alapos.

[18] A felperes felülvizsgálati kérelmében megalapozatlanul hivatkozott arra is, hogy az eljáró bíróságok nem a 4/2021. PJE határozat alapján vizsgálták a perbeli felmondás jogszerűségét. A 4/2021. PJE határozat értelmében a kölcsönszerződés fizetési késedelemre alapított felmondása jogszerűségének megítélése során azt kell vizsgálni, hogy az adósnak keletkezett-e lejárt tartozása, és a késedelem – a mértékére, illetve a hátralék összegére figyelemmel – olyan érdeksérelmet okozott-e a hitelezőnek, olyan súlyos szerződésszegésnek minősül-e, amely megalapozhatja a szerződés azonnali hatályú felmondását (arányosság elve).

[19] Azt a tényt a felperes sem vitatta, hogy 2010. február 19-én tett eleget utoljára részletfizetési kötelezettségének. Az alperes 2010. október 25-én mondta fel a szerződést, amely időpontban a felperesnek már nyolc havi tartozása volt. Az eljáró bíróságok okszerűen, a hivatkozott PJE-ben előírt elveknek megfelelően értékelték a felvett kölcsönösszeg nagyságát, a kölcsön futamidejét és azt a tényt is, hogy a felperes a kölcsön folyósítását követően csak egy évig fizette a havi törlesztőrészeket, és jogszabálysértés nélkül jutottak arra a következtetésre, hogy a felmondás a felperes által hivatkozott indokok alapján nem jogszerűtlen, az a szerződésszegéshez mérten arányos szankció.

[20] A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[21] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte – figyelemmel a 32/2003. (VII.22.) IM rendelet 3. § (2) (5) és (6) bekezdéseire – a jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére az alperes javára. A felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

[22] A Kúria a döntését a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson hozta meg.

[23] A Kúria ítélete ellen a felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. május 23.

dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, dr. Osztovits András s.k. előadó bíró, dr. Darákné
dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, dr. Mészárosné
dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró